Valtion taloudellinen tutkimuskeskus
VATT
7.6.2022

Lausunto hallituksen esitykseen laiksi kuljetusyritysten määräaikaisesta polttoainetuesta

Kuljetusalan yritysten polttoainetuen tavoitteena on, että tuki kohdistuu Venäjän sotatoimista aiheutuneesta polttoaineiden äkillisestä hinnannoususta kärsineille yrityksille kohdistuen sellaisiin kasvaneisiin polttonestekuluihin, jotka eivät ole välittömästi siirrettävissä asiakashintoihin.

Esityksen tavoitteena on kuljetusalan yritysten toiminnan jatkuvuuden tukeminen Ukrainaan kohdistuneiden sotatoimien ja niitä seuranneiden pakotteiden aikaansaamassa tilanteessa. Tuen avulla olisi tarkoitus parantaa tuen piiriin kuuluvien yritysten mahdollisuuksia selviytyä ja jatkaa yritystoimintaansa.

Tuki parantaa yritysten kannattavuutta tukisumman verran.

VATT:lla ei ole käytössä aineistoja, joiden perusteella voisi arvioida, onko merkittävällä määrällä kuljetusalan yrityksiä polttoaineiden äkillisestä hinnannoususta johtuvia kannattavuusongelmia ja onko tuki tavoitteidensa valossa tarpeellinen.

Mikäli on sellaisia yrityksiä, joilla on polttoaineiden äkillisestä hinnannoususta johtuvia kannattavuusongelmia, niin esityksen mukainen tuki näyttäisi palvelevan tarkoitustaan antamalla lisäaikaa kuljetusyritysten toiminnan sopeuttamiseen ja siten auttamalla ylläpitämään kapasiteettia kuljetusalalla.

Tuen määräytymisperusteet ovat selkeät, tuki koskee vain ensimmäisiä kuukausia, joiden aikana polttoaineiden hinnat ovat olleet Venäjän hyökkäyssodan myötä erityisen korkealla ja tukisumma perustuu ainoastaan yritysten aikaisempaan toimintaan, jolloin tuen ei pitäisi vääristää yritysten tulevia päätöksiä tuotettavien kuljetuspalvelujen määrästä ja tuotantopanosten käytöstä, polttoaineiden käyttö mukaan lukien.

Kohonneisiin polttoainehintoihin on mahdollista sopeutua paitsi siirtämällä kustannuksia kuljetusten hintoihin myös pyrkimällä nykyistä tehokkaampaan ajamiseen esimerkiksi välttämällä tyhjänä ajamista ja vajaita kuormia. On hyvä, että tuki on määräytymisperusteeltaan sellainen, että kannusteet tällaisiin sopeutumistoimiin säilyvät.

Vihreän siirtymän vaatimien investointien näkökulmasta on hyvä, että lausuntopalautteen perusteella tuki on hallituksen esityksessä laajennettu koskemaan myös sähköenergiaa.

Marita Laukkanen,	Anna Sahari	Mikael Collan
Johtava tutkija	Erikoistutkija	Ylijohtaja